

**ZARZĄD ODDZIAŁU POWIATOWEGO
ZWIĄZKU OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
RRZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W RADOMIU**

*INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMOWYCH
PRZEZ ZARZĄD ODDZIAŁU POWIATOWEGO
ZWIĄZKU OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
RRZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ W RADOMIU
W 2018 ROKU*

Opracował:
Prezes ZOP w Radomiu
Paweł Tuzinek

SPIS TREŚCI

1. Kampania sprawozdawcza.....	3
1.1. Kampania sprawozdawcza w Jednostkach OSP	4
1.2. Zjazdy Gminne i Miejsko-Gminne Związku OSP RP	4
2. Działalność szkoleniowa i operacyjna	4
2.1. Działalność szkoleniowa	4
2.2. Wyjazdy do działań ratowniczo-gaśniczych	6
2.3. Zawody.....	7
2.4. I Konkurs Fotograficzny „Nasza Straż”	10
3. Praca z młodzieżą, działalność wychowawcza i edukacyjna.....	11
3.1. Powiatowe Eliminacje OTWP oraz Konkurs Plastyczny pt. „Zapobiegamy Pożarom”	12
3.2. 41. Finał Centralny OTWP „Młodzież Zapobiega Pożarom”	13
3.3. I Powiatowe Spotkanie Opiekunów i członków MDP	14
4. Kulturowanie tradycji i historii ruchu strażackiego oraz udział w uroczystościach i Jubileusze OSP	15
4.1. 227 rocznica Konstytucji 3 maja	15
4.2. Obchody Dnia Strażaka.....	16
4.3. Obchody 100 rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę	16
4.4. Włączenie Jednostek OSP do KSRG	17
4.5. Strażackie Orkiestry Dęte.....	17
4.6. Udział w uroczystości Strażak Miesiąca Kwiecień 2018 Województwa Mazowieckiego .	17
4.7. VIII Powiatowy Przegląd Kronik OSP powiatu radomskiego	18
4.8. 40 Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę z udziałem druhen i druhów z OSP	18
5. Akcje społecznościowe	19
5.1. Czad i Ogień – Obudź Czujność	19
5.2. Akcja “SpoKREWnieni Służbą”	19
5.3. Akcja “Paczka dla Bohatera”	19
6. Współpraca Oddziału Powiatowego ZOSP RP z organami administracji państwowej, samorządowej oraz organizacjami i instytucjami współpracującymi.....	20
6.1. Współpraca z Państwową Strażą Pożarną	20
6.1.1. Narada Prezesów i Naczelników OSP z terenu powiatu radomskiego.....	21
6.2. Współpraca ze Starostwem Powiatowym	21
6.3. Współpraca z samorządem.....	21
6.4. Współpraca z RDLP w Radomiu	22
6.5. Współpraca z Komendą Wojewódzką Policji w Radomiu	22
6.6. Współpraca ze Stowarzyszeniem na rzecz osób niepełnosprawnych „Razem”	22
6.7. Współpraca z Zespołem Szkół Zawodowych im. mjr. H. Dobrzańskiego Hubala	22
7. Rozwój OSP na terenie powiatu radomskiego oraz plan pracy na 2018 rok	23
SPIS TABEL	29
SPIS FOTOGRAFII	30

Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu zaliczany jest do jednych z największych na terenie województwa mazowieckiego. Aktualnie zrzesza 89 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. 82 jednostek posiada Jednostkę Operacyjno-Techniczną i są zdolne do podjęcia działań ratowniczo-gaśniczych. 7 jednostek to jednostki typu M. 27 jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Każda OSP jest samodzielnym stowarzyszeniem posiadającym osobowość prawną, własny statut oraz wymagana jest rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Ochotnicze Straże Pożarne skupione są w 12 Oddziałach Gminnych i Miejsko-Gminnych Związku OSP RP. Oddziały te są tworzone, przez co najmniej dwóch członków zwyczajnych Związku. Wyjątkiem jest OSP Miasta Radomia, która włączona jest bezpośrednio do ZOP ZOSP RP w Radomiu.

Ochotnicze Straże Pożarne, jako organizacje pozarządowe, stanowią ważny element systemu bezpieczeństwa państwa. Szczegółowe zadania oraz organizację OSP określa statut, który uchwalany jest przez walne zebranie członków OSP. Ponadto wyznacznikiem realizowanych zadań jest również posiadane wyposażenie ratownicze i kwalifikacje nabyte podczas szkoleń. Dodatkowo, w przypadku OSP włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego zakres zadań określany jest w porozumieniach o włączeniu do systemu. Co najistotniejsze, funkcjonowanie OSP w KSRG umocowane jest w ustawie o ochronie przeciwpożarowej i Państwowej Straży Pożarnej oraz rozporządzeniach MSWiA.

Do podstawowych zadań OSP należą:

- Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
- Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, miejscowych zagrożeń oraz klęsk żywiołowych.
- Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach oraz sposobach ochrony przed nimi.
- Upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu.
- Prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej.
- Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska.
- Wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na własnym terenie.

Zakres zadań OSP jest bardzo szeroki, oprócz zadań określonych w statucie i ustawie o ochronie ppoż. strażacy ochotnicy wykonują wiele zadań na rzecz swojego środowiska lokalnego, dla dobra parafii, gminy czy powiatu. Współpracują z samorządem, szkołami z Państwową Strażą Pożarną z innymi sąsiednimi jednostkami OSP oraz Policją w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego i pożarowego.

W opracowaniu chcemy przedstawić Państwu zrealizowane przedsięwzięcia w roku 2018 przez Zarząd Oddziału Powiatowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych oraz przez Ochotnicze Straże Pożarne powiatu radomskiego.

1. Kampania sprawozdawcza

W dniu 21.12.2017 roku Zarząd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Radomiu przyjął Uchwałę w sprawie przyjęcia założeń programowo organizacyjnych oraz wskazówki na kampanię sprawozdawczą w Ochotniczych Strażach Pożarnych powiatu radomskiego.

1.1. Kampania sprawozdawcza w Jednostkach OSP

Kampania sprawozdawcza w Jednostkach OSP odbywała się od 6 stycznia do 31 marca 2018 roku. Przyjęty harmonogram obsługi zebrań umożliwił ich dobre przygotowanie. Zebrania sprawozdawcze odbywały się we wszystkich jednostkach OSP. Na podkreślenie zasługuje dobra frekwencja na zebraniach oraz liczny udział władz samorządowych gminy, radnych gmin i powiatu oraz przedstawicieli PSP i Związku OSP RP. W trakcie spotkań strażacy dokonali podsumowania działalności OSP za miniony rok, przyjęli plany do realizacji oraz dokonali zmian w statutach. Z uwagi na fakt, że Walne Zebranie jest najważniejszym w roku wydarzeniem organizacyjnym w każdej jednostce ma ono uroczysty charakter i uroczystą oprawę.

Przedmiotem dyskusji było wielokrotnie zabezpieczenie i wydatkowanie środków finansowych na organizację ochrony przeciwpożarowej oraz jej rozpropagowanie, podjęcie innych inicjatyw poza działalnością operacyjno-ratowniczą i szkoleniową w jednostkach. Szczególną uwagę jednak zwrócono na potrzebę pozyskania nowych członków w szeregi OSP.

1.2. Zjazdy Gminne i Miejsko-Gminne Związku OSP RP

W powiecie radomskim działa 12 Oddziałów Gminnych Związku OSP RP. Wyznaczony czas do 30 czerwca 2018 roku w celu przeprowadzenia Zjazdów Gminnych został dotrzymany przez wszystkie Oddziały.

Wszystkie zjazdy przebiegały przy wysokiej frekwencji, w podniosłej atmosferze z udziałem pocztów sztandarowych. Zjazdy Gminne były też forum do dyskusji z, pośród której najważniejsze to:

- pomimo ogólnego wzrostu ilości członków OSP nadal są przypadki braku odpowiedniej ilości osób mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczych. To zjawisko spowodowane jest różnymi przyczynami. Dwie zasadnicze z nich to:
 - odpływ młodych ludzi z niektórych miejscowości – do szkół i w poszukiwaniu miejsca zatrudnienia,
 - problemy z pracodawcami dotyczące zwolnień na szkolenia, usprawiedliwiania nieobecności z powodu udziału w akcjach oraz nie zezwalanie na opuszczenie miejsca pracy w celu dotarcia się na ogłoszony alarm w jednostce.
- potrzeby poprawy stanu remiz OSP.

W tok obrad składano szczegółowe sprawozdania z pracy Zarządów, Komisji Rewizyjnych oraz przyjęto Uchwały programowe na nową kadencję.

2. Działalność szkoleniowa i operacyjna

2.1. Działalność szkoleniowa

Istotnym elementem skutecznej działalności ratowniczo-gaśniczej jednostek straży pożarnych jest właściwe przygotowanie - wyszkolenie strażaków ratowników. Bardzo ważnym zadaniem do rozwiązania jest osiągnięcie wymaganych normatywów wyszkolenia członków OSP biorących udział w działaniach ratowniczych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz ogólną procedurą dysponowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, do zdarzeń mogą być dysponowane tylko zastępy w składzie, których znajdują się strażacy posiadający odpowiednie kwalifikacje:

przeszkolenie pożarnicze, ważne badania lekarskie, uprawnienia do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi oraz ukończone szkolenie dowódcze.

Fot. 1 Szkolenie podstawowe przeprowadzone na JRG nr 1 w Radomiu

Fot. 2 Egzamin ze szkolenia technicznego

Fot. 3 Szkolenie KPP

Komenda Miejska PSP w Radomiu wraz z Zarządem Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu kładzie bardzo duży nacisk na ten element działalności tj. przygotowanie strażaka ratownika do prowadzenia skutecznych działań ratowniczych. Szczególnie ważne, aby jednostki wchodzące w skład KSRG, te, na których spoczywa ciężar prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych były przeszkolone w pełnym zakresie (szeregowych OSP, ratownictwo techniczne, ratownictwo przedmedyczne). W każdym ze szkoleń zarówno na rozpoczęciu jak i na zakończeniu szkolenia uczestniczy członek Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu.

W oparciu o obowiązujący System Szkolenia Członków Ochotniczych Straży Pożarnych Biorących Bezpośredni Udział w Działaniach Ratowniczych, w związku z występującymi potrzebami szkoleń, w 2018 r. realizowano szkolenia podstawowe jak i specjalistyczne dla strażaków ratowników OSP. W oparciu o obowiązujący System Szkolenia Członków Ochotniczych Straży Pożarnych Biorących Bezpośredni Udział w Działaniach Ratowniczych, w związku z występującymi potrzebami szkoleń, w 2018 r. realizowano szkolenia podstawowe jak i specjalistyczne dla strażaków ratowników OSP. Komenda Miejska PSP w Radomiu w 2018 r. przeprowadziła cykl pięciu szkoleń podstawowych realizowanych jednoetapowo – w formie zjazdów sobotnio-niedzielnych, dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych, biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Przekazany zakres wiedzy fachowej został zakończony egzaminami końcowymi.

W tabeli 1 przedstawiono zestawienie przeprowadzonych szkoleń dla strażaków ratowników OSP w 2018 roku. Łącznie szkolenia ukończyło 123 strażaków ochotników z terenu powiatu radomskiego (59 z OSP w KSRRG i 64 z OSP spoza KSRRG). Ponadto przeprowadzono szkolenia specjalistyczne:

- 1 dla dowódców OSP,
- 1 Naczelników OSP.

Tabela 1. Szkolenia dla strażaków ratowników OSP w 2018 roku

Lp.	Nazwa szkolenia	Przeszkolono w roku 2018			
		z KSRRG	Inne	Razem	Liczba szkoleń
1	Szkolenie strażaka podstawowe (jednoetapowe)	59	64	123	5
2	Szkolenie dowódców	14	3	17	1
3	Szkolenie Naczelników	13	5	18	1
RAZEM		86	72	158	7

2.2. Wyjazdy do działań ratowniczo-gaśniczych

Ochotnicze Straże Pożarne realizują swoje zadania głównie na terenach mniejszych miejscowości. Są one często jedynymi podmiotami ratowniczymi na terenie gminy. Dzięki OSP zachowane jest kryterium czasowe pozwalające skutecznie likwidować zagrożenia i minimalizować ich skutki na całym obszarze powiatu. Strażacy OSP w zależności od posiadanego wyposażenia wykonują zadania z zakresu gaszenia pożarów, ratownictwa technicznego, ratownictwa medycznego oraz usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Działania ratownicze prowadzone przez Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu wspierają 89 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu radomskiego. 79 Jednostek Ochotniczych to jednostki posiadające samochody pożarnicze. Wśród nich 27 jednostki funkcjonują w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, charakteryzując się dużą sprawnością operacyjną, mobilnością, dobrym wyszkoleniem członków oraz lepszym usprzętowieniem w stosunku do pozostałych jednostek. Terenem działania Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego cały teren powiatu radomskiego.

W 2018 roku strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu miasta Radomia i powiatu radomskiego interweniowali łącznie 4187 razy. Szczegółowe dane z podziałem na miasto Radom i powiat radomski przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba zdarzeń w 2018 r. w rozbiciu na miasto Radom i powiat radomski

Powiat/Gmina	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy Falszywe	Razem zdarzenia
miasto Radom	617	1329	349	2295
powiat radomski	796	977	119	1892
KM PSP Radom	1413	2306	468	4187

Członkowie Prezydium oraz Zarządu Oddziału Powiatowego na swoich posiedzeniach poruszają tematy związane ze sprawami wyjazdów do zdarzeń na terenie powiatu radomskiego. Analizują problemy występujące podczas tych wyjazdów i wspólnie z Komendą Miejską PSP podejmują działania, aby wyeliminować występujące braki.

2.3. Zawody

Zawody są formą sprawdzenia przygotowania do działań ratowniczych Ochotniczych Straży Pożarnych. Związek OSP RP organizuje zawody w takich konkurencjach jak: zawody drużyn młodzieżowych, drużyn OSP kobiecych i męskich, turnieje halowej piłki nożnej, siatkówki, zawody ratownictwa wodnego, sikawek konnych, sportów obronnych i inne. W naszym powiecie nie wszystkie typy zawodów były realizowane.

a) II Halowy Turniej Piłki Nożnej Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych o Puchar Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu

W sobotę, 27 stycznia 2018 roku w hali Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Skaryszewie, odbył się II Halowy Turniej Piłki Nożnej Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych o Puchar Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu.

W zawodach zagrać mogli zawodnicy w wieku 10-16 lat. Do rywalizacji przystąpiło siedem zespołów MDP: Ruda Wielka, Łączany, Wierzbica, Skaryszew, Gózd, Makowiec, Zalesice.

Celem imprezy było podniesienie sprawności fizycznej członków MDP, integracja młodzieży w strukturach OSP oraz zachęcanie do regularnego uprawiania sportu, a przede wszystkim oderwanie młodzieży przed telewizorów i komputerów.

W klasyfikacji generalnej turnieju miejsca na podium zdobyły następujące drużyny:

1. miejsce – MDP Łączany,
2. miejsce – MDP Zalesice,
3. miejsce – MDP Ruda Wielka.

Patronat honorowy nad turniejem objął Burmistrz Miasta i Gminy Skaryszew. Całkowity koszt organizacji turnieju wyniósł: **3 300 zł**. Zwycięskie drużyny otrzymały cenne nagrody, które zostały ufundowane przez: Urząd Miasta i Gminy w Skaryszewie oraz firmy współpracujące z Zarządem.

Fot. 4 Halowy Turniej Piłki Nożnej Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych

b) I Powiatowe Zawody w Wędkarstwie Sławkowym Strażaków z Powiatu Radomskiego

9 czerwca 2018 roku odbyły się I Powiatowe Zawody w Wędkarstwie Sławkowym Strażaków OSP Powiatu Radomskiego na Kompleksie Zajazdu Rybackiego Złoty Karpik w Kosowie, których organizatorem był Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu przy współudziale OSP Miasta Radomia. W zawodach wzięło udział 36 uczestników z Ochotniczych Straży Pożarnych oraz gościnnie 2 uczestników ze Straży Miejskiej w Radomiu.

Klasyfikacja drużynowo:

1. miejsce – OSP Jedlińsk,
2. miejsce – OSP Dzierzków Stary,
3. miejsce – Straż Miejska.

Klasyfikacja indywidualne:

1. miejsce – Przybyłowski Łukasz, OSP Jedlińsk,
2. miejsce – Andrzej Wrona, Straż Miejska,
3. miejsce – Bednarczyk Marcin, OSP Dzierzków Stary.

Klasyfikacja w kategorii MDP:

1. miejsce – MDP OSP Kuczki- Kolonia.

Celem imprezy jest propagowanie wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych strażaków idei wędkarstwa rekreacyjnego, jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego i czynnego

wypoczynku oraz dbałości o środowisko naturalne, jako nasze wspólne dobro. Koszt organizacji zawodów wyniósł: **3 400 zł**. Zwycięskie drużyny otrzymały cenne nagrody, które zostały ufundowane przez: Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu oraz firmy współpracujące z Zarządem.

Fot. 5 Zawody w Wędkarstwie Sławkowym

c) IV Powiatowe Zawody Pożarnicze Jednostek OSP z zakresu ratownictwa medycznego

IV Powiatowe Zawody Pożarnicze Jednostek OSP z Zakresu Ratownictwa Medycznego odbyły się 7 października 2018 roku na terenie Zalewu Jagodno gm. Przytyk. Do zawodów zostało zgłoszone 6 drużyn, niestety 2 drużyny nie dotarły na miejsce zawodów. W zawodach uczestniczyły drużyny z: OSP Kowala, OSP Cerekiew, OSP Skaryszew, OSP Wierzbica. Poziom wyszkolenia wszystkich zawodników był bardzo wysoki. Zawody w ratownictwie koordynowane były przez Wydział Operacyjny KM PSP w Radomiu oraz Powiatowego Koordynatora Ratownictwa Medycznego. Zawody przebiegały bez większych problemów.

Fot. 6 IV Zawody Strażaków OSP w Ratownictwie Medycznym

Celem zawodów była przede wszystkim nauka, ale organizując Zawody Ratowników Medycznych OSP chcemy również przyzwyczaić ludzi do tego, że strażacy to nie tylko ratownicy, którzy gaszą pożary, ale przede wszystkim, dzięki zawodom możemy pokazać inny aspekt działalności strażackiej, w której zdarzeń, jeżeli chodzi o miejscowe zagrożenia, typu wypadki samochodowe, jest coraz więcej. Na zawodach mamy aspekty związane z ratownictwem

technicznym, taktyką działań gaśniczych a dodatkowo jeszcze osoby poszkodowane. Drużyny muszą się zmierzyć z tym zagadnieniem, udzielić pierwszej pomocy w taki sposób, żeby uratować czyjeś życie.

Klasyfikacja zwycięzców przedstawiała się następująco:

1. miejsce – OSP Skaryszew,
2. miejsce – OSP Wierzbica,
3. miejsce – OSP Kowala,

Patronat Honorowy nad zawodami objął Starosta Radomski. Koszt organizacji zawodów wyniósł: **9 000 zł**. Zwycięskie drużyny otrzymały cenne nagrody, które zostały ufundowane przez: Starostwo Powiatowe w Radomiu oraz Mazowiecki Urząd Marszałkowski oraz firmy współpracujące z Zarządem.

d) IX Wojewódzkie Zawody Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych

9 czerwca 2018 roku. w Białobrzegach odbyły się IX Wojewódzkie Zawody Sportowo – Pożarnicze Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych wg. regulaminu CTIF. W zawodach wzięło udział 37 dziewczęcych oraz chłopięcych młodzieżowych drużyn pożarniczych. Drużyny rywalizowały w dwóch konkurencjach: rozwinięcie bojowe oraz bieg sztafetowy 400 m z przeszkodami. Nasz powiat reprezentowały Jednostki: OSP Czarna w kategorii dziewczęta i OSP Zalesice w kategorii chłopców. Drużyna dziewcząt zajęła czwarte miejsce, zaś drużyna chłopców 11 miejsce.

e) Eliminacje Strefowe VI Wojewódzkich Zawodów Sportowo-Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych

1 września 2018 roku w Wieniawie odbyły się Eliminacje Strefowych VI Wojewódzkich Zawodów Sportowo-Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych. W zawodach wzięło udział 22 drużyny: 12 drużyn Męskich i 10 drużyn Kobięcych. Nasz powiat reprezentowały Drużyny OSP z Dąbrówki Podłężnej. Drużyna Męska zajęła 1 miejsce. Drużyna Kobięca zajęła 6 miejsce.

2.4. I Konkurs Fotograficzny “Nasza Straż”

Podsumowanie I Konkursu Fotograficznego “Nasza Straż” odbyło się 13 października 2018 roku w Restauracji Różany Gościniec w Radomiu. Celem Konkursu jest popularyzacja fotografii pożarniczej, promowanie pracy strażaków, zarówno ochotników, jak i funkcjonariuszy PSP oraz zachęcenie osób fotografujących do uwieczniania na kliszy fotograficznej lub w pamięci aparatu cyfrowego pracy strażaków. I Powiatowy Konkurs Fotograficzny “Nasza Straż Pożarna” organizowany jest w trzech kategoriach tematycznych:

- Kategoria A – Działania ratowniczo-gaśnicze PSP i OSP;
- Kategoria B – Ćwiczenia PSP i OSP;
- Kategoria C – Działalność OSP.

Wyniki konkursu:

1. miejsce - dh Arkadiusz Kwandrans z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 1 w Radomiu.
2. miejsce - dh Ewelinie Rapczyńskiej z OSP Iłża.

Wyróżnienia otrzymali: Amelia Krok z MDP Gózd, Kacper Kalbarczyk z OSP Pionki, Patrycja Szczepańska i Krzysztof Tuzinek z OSP Skaryszew.

Zdjęcia wykonane na konkurs zostały wykorzystane do kalendarza strażackiego. Patronat Honorowy nad zawodami objął Starosta Radomski. Koszt organizacji zawodów wyniósł: **2 800 zł**. Zwycięskie drużyny otrzymały cenne nagrody, które zostały ufundowane przez: Starostwo Powiatowe w Radomiu oraz firmy współpracujące z Zarządem.

Fot. 7 Podsumowanie I Konkursu Fotograficznego „Nasza Straż”

3. Praca z młodzieżą, działalność wychowawcza i edukacyjna

Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze należą do grup zorganizowanej młodzieży działającej przy Ochotniczych Strażach Pożarnych, Członkami MDP są dziewczęta i chłopcy w wieku 10-16 lat. W 2018 roku Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu zorganizował dla tej grupy Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej i Konkurs Plastyczny, II Turniej Piłki Halowej o Puchar Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu oraz I Powiatowe Spotkanie Opiekunów i członków MDP.

Praca z młodzieżą powinna być priorytetem Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP oraz wszystkich jednostek OSP. Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze postrzegane są, jako nie zaplecze dla ochotniczego pożarnictwa, ale również dla zawodowego, jako przyszłe kadry strażackie. Informacje statystyczne wskazują, że obecnie na terenie powiatu radomskiego działa 31 Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Zarząd Oddziału Powiatowego chce zwrócić zainteresowanie młodych ludzi Młodzieżowymi Drużynami Pożarniczymi poprzez zaplanowanie cyklicznych imprez programowych i inicjatyw działaczy pozyskujących młodych ludzi do jednostek OSP. Od kilkunastu lat pod okiem wykwalifikowanej kadry realizowano akcję letnią dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Kątach Rybackich lub w Stegnie. Młodzież poznawała sprzęt ratowniczy, uczestniczyła w zajęciach sportowych, zagłębiała zagadnienia z zakresu ratownictwa medycznego

oraz uczestniczyła w organizowanych wycieczkach. Czynimy starania, aby otrzymać dofinansowanie by znów można realizować to zagadnienie.

3.1. Powiatowe Eliminacje OTWP oraz Konkurs Plastyczny pt. „Zapobiegamy Pożarom”

Eliminacje Powiatowe XLI Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom” odbyły się 17 marca 2018 w Leśnym Ośrodku Edukacyjnym im. red. A. Zalewskiego w Jedlni-Letnisko.

Fot. 8. Eliminacje Powiatowe XLI Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”

W Turnieju uczestniczyło łącznie 67 uczniów rywalizujących w 3 grupach:

- grupa I: szkoły podstawowe – 28,
- grupa II: szkoły gimnazjalne oraz szkoły podstawowe klasy VII-VIII – 25,
- grupa III: szkoły ponadgimnazjalne – 14.

Głównym organizatorem turnieju był Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu, współorganizatorami byli: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu oraz Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu. Patronat honorowy objęli: Starosta Radomski oraz Prezydent Miasta Radom. Tabela 3 przedstawia wyniki eliminacji.

Tabela 3. Wyniki eliminacji Powiatowych XLI Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”.

Miejsce	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum oraz szkoły podstawowe klasy VII-VIII	Szkoła Ponadgimnazjalna
I	<i>Szymon Marczak, PSP w Suskowioli</i>	<i>Aleksandra Siczek, PSP w Jedlni</i>	<i>Dominika Jaroszek, LO w Pionkach</i>
II	<i>Weronika Woźniak, Niepubliczna SP w Owadowie</i>	<i>Patryk Pucula, PSP w Wolanowie</i>	<i>Kacper Domagała, OSP Makowiec</i>
III	<i>Miłosz Derlecki, PSP we Wrzeszczowie</i>	<i>Wiktor Żaczek, PG w Jastrzębi</i>	<i>Arkadiusz Janas, OSP Makowiec</i>

Ponadto w ramach Olimpiady Pożarniczej rozstrzygnięto Konkurs Plastyczny pt. „Zapobiegamy Pożarom” o tematyce związanej z prewencją przeciwpożarową. Łącznie na konkurs wpłynęło 130 prac wykonane w różnych technikach plastycznych. Tabela 4 prezentuje wyniki w Konkursie Plastycznym.

Tabela 4. Wyniki Konkursu Plastycznego „Zapobiegamy Pożarom”.

Miejsce	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum oraz szkoły podstawowe klasy VII-VIII	Szkoła Ponadgimnazjalna
I	<i>Natalia Górnicka, ZSSiPO w Radomiu</i>	<i>Praca Zbiorowa (Ewelina Kalbarczyk, Krystian Lis, Piotr Kozłowski, Krystian Mazanek), Szkoła Specjalna w ZS w Pionkach</i>	<i>Malwina Obarska, CKZiU w Pionkach</i>
II	<i>Amelia Potocka, PSP nr 5 w Pionkach</i>	<i>Żaneta Matejek, PSP w Podgórzu</i>	<i>Wiktoria Filipiak, ZSSiPO w Radomiu</i>
III	<i>Jan Radomski, PSP we Wrzosie</i>	<i>Katarzyna Fabiszewska, PSP nr 10 w Radomiu</i>	<i>Monika Kamińska, CKZiU w Pionkach</i>

Nagrody w postaci bonów, sprzętu elektronicznego zostały ufundowane przez Starostę Starostwo Powiatowe w Radomiu, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu, Miasto Radom, Gmina Jedlnia Letnisko, KW PSP w Warszawie, odblaski dla uczestników przekazał Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego dh Rafał Rajkowski, zaś gadzety reklamowe ufundowała firma MGębski z Parznic. Koszt organizacji oraz nagród w Powiatowych Eliminacjach OTWP wyniósł **21 000 zł**, zaś koszt organizacji oraz nagród w Konkursie Plastycznym pt. „Zapobiegamy Pożarom” wyniósł **5 800 zł**.

3.2. 41. Finał Centralny Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej “Młodzież Zapobiega Pożarom”

W dniach 1-3 czerwca 2018 roku w Świdwinie odbył się 41. Finał Centralny Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”. Nasze województwo, a zarazem powiat radomski w I grupie wiekowej reprezentował dh **Szymon Marczak** – członek MDP OSP Pionki, uczeń Szkoły Podstawowej w Suskowieli.

Finał składał się z 3 części: część teoretyczna, praktyczna oraz ustna. Dh Szymon Marczak w części pisemnej uzyskał najlepszy wynik – 31 pkt. i awansował do finału, w którym udział wzięło 5 najlepszych osób. W części praktycznej uczestnicy w I grupie wiekowej mieli za zadanie rozwinąć linię gaśniczą z dwóch odcinków W-52 oraz zwinąć jeden odcinek w krąg podwójny. W części ustnej każdy z finalistów losował zestaw pytań. Po podliczeniu punktów z części pisemnej, praktycznej i ustnej okazało się, że dwóch uczestników ma taką samą ilość punktów. Finałnie okazało się, że **dh Szymon Marczak zajął 2 miejsce**.

Fot. 9 Dh Szymon Marczak podczas części praktycznej

3.3. I Powiatowe Spotkanie Opiekunów i członków MDP

2 czerwca 2018 roku w Ośrodku Szkolenia Komendy Wojewódzkiej PSP w Warszawie odbyło się I Powiatowe Spotkanie Opiekunów i członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Powiatu Radomskiego. Patronat Honorowy nad spotkaniem objęli: Mazowiecki Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie st. bryg. mgr inż. Bogdan Łasica oraz Wójt Gminy Pionki Pan Mirosław Ziółek. Inicjatorami spotkania byli: dh Paweł Tuzniek oraz dh Agata Tkaczyk.

Podczas spotkania młodzież oraz opiekunowie mogli poznać pracę OSP na rzecz MDP oraz pracę z młodzieżą w trzech jednostkach: OSP Cerekiew, OSP Gózd i OSP Skaryszew. Ponadto mieli możliwość zwiedzania JRG nr 4 i poligonu ośrodka (komora dymowa, poligon) oraz wziąć udział w warsztatach, które poprowadziła Pani Magda Jelonkiewicz-Baldys. Każdy z uczestników spotkania otrzymał drobny upominek w postaci kubka oraz vouchera do Parku Trampolin JumpWorld w Radomiu. Koszt organizacji spotkania wyniósł: 5 300 zł. Koszty zostały pokryte przez Urząd Miasta i Urząd Gminy Pionki oraz współpracujące z Zarządem Firmy.

Fot. 10 Młodzież podczas warsztatów w ramach I Powiatowego Spotkania Opiekunów i członków MDP

4. Kultywowanie tradycji i historii ruchu strażackiego oraz udział w uroczystościach i Jubileusze OSP

Ochotnicze Straże Pożarne spełniają nie tylko swoje podstawowe funkcje i zadania, jakim było gaszenie pożarów i prewencja pożarowa kiedyś, a dzisiaj poszerzone o cały zakres innych zagrożeń czy to wywołanych klęskami żywiołowymi, czy w wyniku rozwoju cywilizacyjnego. Rola społeczna i kulturowa, jaką OSP pełniły i pełnią w lokalnych społecznościach, a także często w skali ogólnokrajowej jest istotna. Strażackie remizy dekorowane są flagami narodowymi i związkowymi z okazji świąt i uroczystości, często odbywają się przed nimi uroczystości kościelne. Strażacy w swoich galowym umundurowaniu i ze sztandarami są uczestnikami uroczystości patriotycznych i religijnych. Często wydarzenia te uświetniają orkiestry dęte działające przy naszych OSP oraz różne zespoły artystyczne, które funkcjonują w strażackich świetlicach.

W 2018 roku odbyły się jubileusze i uroczystości w OSP:

- OSP Przytyk 100-lecie,
- OSP Wierzbica 100-lecie,
- OSP Mąkosy Stare 100-lecie
- OSP Alojzów 90-lecie,
- OSP Błaziny Górne 90-lecie,
- OSP Jedlnia Letnisko 90-lecie,
- OSP Łączany 90-lecie,
- OSP Mniszek 90-lecie,
- OSP Modrzejowice 90-lecie, nadanie Sztandaru i otwarcie nowej remizy,
- OSP Sucha 90-lecie,
- OSP Suków 90-lecie,
- OSP Kowala 70-lecie,
- OSP Grzmucin 60-lecie,
- OSP Tomaszów 60-lecie i nadanie Sztandaru,
- OSP Kłonówek 55-lecie i otwarcie nowej remizy,
- OSP Ruda Mała 50-lecie,
- OSP Strzałków 40-lecie,
- OSP Maków przekazanie nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego.

4.1. 227 rocznica Konstytucji 3 maja

W 2018 roku minęła 227 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Na terenie powiatu radomskiego Druhowie uczestniczyli w wielu lokalnych i gminnych uroczystościach. Członkowie Zarządu Oddziału Powiatowego byli obecni na wszystkich uroczystościach. W Radomiu oficjalne uroczystości rozpoczęły się o godzinie mszą św. w Kościele Garnizonowym. Zaraz po mszy, na Placu Konstytucji 3 Maja, odbył się uroczysty Apel Pamięci i złożenie kwiatów na płycie Grobu Nieznanego Żołnierza. Przed Kościołem Garnizonowym zebrali się przedstawiciele władz miasta, parlamentarzyści ziemi radomskiej, a także przedstawiciele służb mundurowych, związków kombatanckich, organizacji społecznych oraz poczty sztandarowe w tym poczet sztandarowy Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu.

4.2. Obchody Dnia Strażaka

Ochotnicze Straże Pożarne, Zarządy Oddziałów Gminnych i Powiatowych Związku z okazji Dnia Strażaka i Św. Floriana przypadające na 4 maja, a także w ciągu całego roku podczas całej kadencji organizowały uroczystości strażackie bardzo często połączone z uroczystościami kościelnymi. Coraz częściej OSP są organizatorami majówek i spotkań lokalnych społeczności. Są one poświęcone jubileuszom działalności OSP, przekazywaniem samochodów, oddawaniem strażnic, wręczaniem sztandarów, zawodom sportowo-pożarniczym i pokazom ratowniczym. Wspólną cechą tych imprez jest promowanie bezpieczeństwa i społecznej roli Ochotniczych Straży Pożarnych. W okresie Dnia Strażaka strażnice często zmieniają się w place zabaw dla dzieci i młodzieży, która odwiedza strażaków w ich siedzibach lub zaprasza ich do szkół i przedszkoli, by przy okazji praktycznych ćwiczeń zapoznać się z działalnością strażaków.

Członkowie Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu uczestniczą w każdym przedsięwzięciu i sprawują stały nadzór nad realizacją uroczystości zgodnie z ceremoniałem, tradycją i godnością. Obchody Powiatowego Dnia Strażaka w Radomiu w roku 2018 odbyły się 18 maja.

4.3. Obchody 100 rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę

W wielu gminach zorganizowano obchody święta odzyskania Niepodległości, w których uczestniczyli Przedstawiciele Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu, jak również przededniu 11 listopada 2018 r. w wielu jednostkach ochotniczych zorganizowano Strażacki Capstrzyk Niepodległościowy.

W Radomiu dh Paweł Tuzinek wraz z poczem sztandarowym Zarządu, uczestniczył w Radomskich Obchodach 100 rocznicy Odzyskania Niepodległości. Uroczystość rozpoczęła się Mszą świętą w intencji Ojczyzny w Katedrze Opieki Najświętszej Maryi Panny w Radomiu rozpoczęły się Radomskie uroczystości 100-lecia Odzyskania Niepodległości. Następnie wszyscy przemaszerowali przed pomnik Czynu Legionów, gdzie odbyły się oficjalne obchody Święta Niepodległości.

Fot. 11 Druhowie podczas Obchodów 100 rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę

4.4. Włączenie Jednostek OSP do KSRG

Strażacy z jednostek OSP Słupica gm. Jedlnia Letnisko, OSP Odechów gm. Skaryszew oraz OSP Czarna gm. Pionki w roku 2018 zostali włączeni w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy zaczął funkcjonować w Polsce w 1995 roku. Celem jego utworzenia była ochrona życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez: walkę z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo techniczne, chemiczne i od 1997 roku również poprzez ratownictwo ekologiczne i medyczne. Podstawowym założeniem w budowie systemu, było stworzenie jednolitego i spójnego układu, skupiającego powiązane ze sobą różne podmioty ratownicze, tak, aby można było podjąć skutecznie każde działanie ratownicze.

Strażacy, którzy należą do jednostek włączonych do KSRG muszą być w ciągłej gotowości, dostępni do wyjazdu przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, 365 w roku. Jest to bardzo duże wyróżnienie, ale również duża odpowiedzialność. To właśnie oni stanowią główne wsparcie dla Państwowej Straży Pożarnej, w większości działań ratowniczych. W przypadku zdarzeń mniejszej rangi, wykonują je samodzielnie.

Fot. 12 Uroczystość włączenia OSP w Słupicy do KSRG

4.5. Strażackie Orkiestry Dęte

Orkiestry Dęte działające przy OSP to ważny element naszej tradycji. Ich organizacja wymaga dużego wysiłku a jednocześnie niemałych kosztów. Z tego też powodu ich ilość ulega ciągłym zmianą. Zdarzają się także przypadki „odejść” orkiestr ze straży pożarnych i przemianowanie na zespoły działające przy domach kultury lub innych ośrodkach. Obecnie przy OSP działa 3 strażackich orkiestr dętych i 1 działa przy Domu Kultury. Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu chciałby wzmocnić pozycję orkiestr dętych działających przy OSP i zorganizować Powiatowy Przegląd Orkiestr Strażackich, aby pokazały swój dorobek szerszej grupie odbiorców.

4.6. Udział w uroczystości Strażak Miesiąca Kwiecień 2018 Województwa Mazowieckiego

Strażacy jednostek zawodowych i ochotniczych powiatu radomskiego średnio rocznie

uczestniczą w blisko 4000 zdarzeń. W wielu z nich przychodzi im udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej lub ewakuować osoby poszkodowane ze strefy zagrażającej życiu. Zarząd Oddziału Powiatowego szczególnie promuje takie bohaterskie postawy strażaków będących po służbie, często na wczasach i urloпах itp. W myśl zasady, że strażakiem ratownikiem jest się 24 godziny na dobę. Druh Mariusz Zagożdżon w nocy z 25 na 26 kwietnia 2018 roku, przejeżdżając ul. Witkacego w Radomiu zauważył ogień wydobywający się z komina jednorodzinne go domu. Natychmiast zawiadomił straż pożarną i usiłował obudzić mieszkańców domu. Gdy jednak nikt nie otwierał drzwi zdecydował się wejść przez okno. Wyprowadził z zadymionych pomieszczeń rodzinę z dziećmi i udzielał im wsparcia do przyjazdu służb ratowniczych.

W dniu 13 sierpnia 2018 roku w Urzędzie Marszałkowskim w Warszawie odbyła się uroczystość nadania tytułu Strażaka Miesiąca Kwietnia 2018 r. Województwa Mazowieckiego Druhowi Mariuszowi Zagożdżonowi z OSP w Radomiu.

4.7. VIII Powiatowy Przegląd Kronik OSP powiatu radomskiego

18 sierpnia 2018 roku w Muzeum Pożarnictwa przy OSP w Dąbrówce Podlężnej, w gminie Zakrzew, odbył się VIII Powiatowy Przegląd Kronik OSP powiatu radomskiego organizowany w ramach XXV Ogólnopolskiego Konkursu Kronik. Z pośród 34 kronik prowadzonych przez Jednostki OSP w powiecie, do oceny zostało zgłoszone pięć kronik: OSP Cerekiew, OSP Gózd, OSP Dąbrówka Podlężna, OSP Pionki, OSP Skaryszew. Dla wszystkich przybyłych, spotkanie połączone z warsztatami było cenną nauką, którą uczestnicy będą mogli wykorzystać w swojej pracy kronikarskiej. Nagrody zostały ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Radomiu, Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu oraz samorząd Gminy Zakrzew. Koszt organizacji Przeglądu Kronik wyniósł: **2 500 zł.**

Fot. 13 VIII Powiatowy Konkurs Kronik Opracowań i Relacji „Z Dziejów OSP” w Dąbrówce Podlężnej.

4.8. 40 Piesza Pielgrzymka Diecezji Radomskiej na Jasną Górę z udziałem druhen i druhów z OSP

W sierpniu 2018 roku podczas 40 Pieszej Pielgrzymki Diecezji Radomskiej na Jasną Górę udział wzięło wiele Druhen i Druhów OSP z powiatu radomskiego. Pielgrzymując, angażowali się również w pomoc służbom porządkowym i kwatermistrzowskim nie tylko w swoich grupach parafialnych. Idąc oraz pomagając innym, nieśli w sercu do Matki Bożej swoje intencje oraz jedną wspólną, aby podziękować za wstawiennictwo i opiekę podczas prowadzonych, na co dzień działań ratowniczo-gaśniczych.

Po raz kolejny została też utworzona grupa mundurowa, w której obecni byli przedstawiciele służb mundurowych m.in.: policjanci, strażnicy miejscy, wojskowi, służba więzienna oraz strażacy PSP. Po raz pierwszy do tej grupy zostali zaproszeni druhowie OSP. Opiekę duszpasterską nad mundurowymi sprawował ks. Gabriel Marciniak. Dla większości mundurowych to debiut, nowe doświadczenie, dla innych to kolejna podróż do tronu Matki Boskiej Częstochowskiej na Jasną Górę – tym razem w towarzystwie ludzi, z którymi, na co dzień współpracują.

5. Akcje społecznościowe

5.1.Czad i Ogień – Obudź Czujność

Okres zimowy to okres sezonu grzewczego, dlatego też należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie domostw przed powstaniem pożaru, jak również przed uwolnieniem do otoczenia niezwykle niebezpiecznego tlenku węgla.

Strażacy z terenu powiatu radomskiego włączają się w akcję informacyjną w ramach kampanii społecznej „Czad i Ogień! Obudź Czujność”. Odwiedzają dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu całego powiatu radomskiego. Tematyka pogadań obok zagrożeń tlenkiem węgla i metodom jego zapobiegania, obejmuje również sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru w domu, a także udzielania pomocy przedmedycznej.

5.2. Akcja “SpoKREWnieni Służbą”

Akcja „SpoKREWnieni Służbą”, którą objął patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Pana Joachima Brudzińskiego, miała na celu oddanie hołdu Żołnierzom Wyklętym poprzez honorowe oddanie krwi. Akcja odbyła się 9 marca 2018 roku, strażacy ochotnicy z terenu powiatu radomskiego chętnie przyłączyli się do akcji i oddawali najcenniejszy dar, jakim jest krew.

5.3. Akcja “Paczka dla Bohatera”

Czas Świąt dla większości kojarzy się z okresem radości i wspólnie spędzonych chwil w gronie najbliższych, ale powinien też być czasem pamięci o osobach samotnych i potrzebujących wsparcia. Niestety wielu z naszych bohaterów, którzy kilkadziesiąt lat temu walczyli o wolność naszego kraju potrzebują pomocy. Wiele z tych osób żyje bardzo, bardzo skromnie, czasami na granicy nędzy. Taka pomoc z Waszej i naszej strony jest dla nich niezmiernie ważna i potrzebna. Niejednokrotnie dary, które Ci ludzie otrzymują pozwalają na godną Wigilię.

Już po raz piąty w Radomiu i na terenie powiatu radomskiego organizowana była bożonarodzeniowa zbiórka żywności pod nazwą “Paczka dla Bohatera”. W akcję tą włączają się służby mundurowe, w porozumieniu ze światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej oddział w Radomiu. Do zbiórki na rzecz kombatanatów włączyli się również Druhny i Druhowie Ochotniczych Straży Pożarnych z powiatu radomskiego. W szczególności włączyły się Ochotnicze Straże Pożarne z Wielogóry, Skaryszewa, Gozdu, Dzierzkówka Starego. A przede wszystkim młodzieży z tych jednostek, która zebrała bardzo dużą ilość żywności. Podsumowanie akcji odbyło

się 7 grudnia 2018 roku w Zespole Szkół Zawodowych im. mjr Henryka Dobrzańskiego 'Hubala' w Radomiu, która też jest koordynatorem akcji.

Fot. 14 Podsumowanie akcji „Paczka dla Bohatera”

6. Współpraca Oddziału Powiatowego ZOSP RP z organami administracji państwowej, samorządowej oraz organizacjami i instytucjami współpracującymi.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej w art. 1 definiuje „Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem”

Zatem ochrona przeciwpożarowa ma charakter powszechny obowiązujący zarówno osoby fizyczne jak i osoby prawne. Realizacja zadań statutowych, jakie stoją przed Zarządem Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu była możliwa dzięki ścisłej współpracy z organizacjami i instytucjami wspomagającymi naszą działalność oraz społecznemu zaangażowaniu członków władz powiatowych, gminnych Związku OSP RP i jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

6.1. Współpraca z Państwową Strażą Pożarną

Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP i Prezydium Zarządu utrzymuje bieżącą współpracę z Komendą Miejską PSP w Radomiu. Współdziałanie oparte jest na bliskich relacjach partnerów realizujących zadania ustawowe w zakresie:

- bieżącej wymiany informacji dot. problematyki Związku, OSP i PSP,
- udzielanie nieodpłatnej wszechstronnej pomocy ogniowom Związku przez jednostki organizacyjne PSP m.in. poprzez udostępnianie pomieszczeń na biura ZOP,
- pomoc w obsłudze zebrań sprawozdawczo-wyborczych w OSP i ogniowach Związku,
- analizy i oceny działań ratowniczych OSP i podejmowanie przedsięwzięć usprawniających,
- pomoc przy organizacji zawodów ratowników medycznych,
- pomoc przy organizacji OTWP eliminacji powiatowych
- organizacja szkoleń dla OSP,
- przekazywanie OSP zbędnego w PSP sprzętu i wyposażenia,
- pomoc przy przygotowaniach organizacyjno-technicznych uroczystości w OSP.

Praktycznie w toku codziennej bieżącej działalności, wspólnie rozwiązywanych jest wiele problemów nurtujących strażacką społeczną służbę. Wiele osób spośród kierownictwa i strażaków Państwowej Straży Pożarnej realizuje swoje pasje i zainteresowania zawodowe w strukturach OSP.

6.1.1. Narada Prezesów i Naczelników OSP z terenu powiatu radomskiego

26 stycznia 2018 roku w remizie OSP Jedlińsk odbyła się narada Prezesów i Naczelników 86 jednostek OSP z terenu powiatu radomskiego. Podczas spotkania przedstawiono m. in. następujące tematy:

- Analizę statystyczną zdarzeń za 2017 rok,
- Analizę skuteczności prowadzonych działań ratowniczych oraz czasów operacyjnych przy zdarzeniach,
- Stan wyszkolenia pożarniczego jednostek PSP i OSP wraz z planem szkoleń na rok 2018,
- Dofinansowanie jednostek OSP w ramach dotacji przeznaczonych dla jednostek OSP włączonych do KSRRG, ze środków MSWiA,
- Zakupy bieżące i inwestycyjne od 2018 roku,
- Rola MDP w życiu Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Bezpieczeństwo zachowania się w ruchu drogowym, zachowanie dzieci na drodze,
- Planowane spotkania dla druhów i ich rodzin z funkcjonariuszami Policji dotyczące bezpiecznego zachowania się w ruchu drogowym,

Koszt organizacji spotkania wyniósł: **2 800 zł**. Koszt spotkania pokrył Urząd Gminy w Jedlińsku oraz firmy współpracujące z Zarządem.

6.2. Współpraca ze Starostwem Powiatowym

Współpraca Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Radomiu ze Starostwem Powiatowym należy uznać za owocną. W dużej mierze zawdzięczamy to radnym powiatu radomskiego, wśród których są członkowie OSP oraz Związku OSP RP.

Powiat wspiera finansowo i organizacyjnie Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu w przeprowadzeniu wielu zadań statutowych między innymi: Eliminacji Powiatowych Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej, Konkursu Plastycznego, Zawodów Sportowo-Pożarniczych, Zawodów Medycznych, Konkurs Kronik, Spotkanie Opiekunów i członków MDP.

Wszystkie złożone wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone i w zależności od możliwości prawnych i finansowych, powiat zaproponował w pisemnych odpowiedziach wsparcie tych inicjatyw. Wydany był patronat na inicjatywy organizowane przez Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu. W roku 2018, Starostwo Powiatowe wsparło finansowo Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu w kwocie: **10 000 zł**.

6.3. Współpraca z samorządem

Samorządy gminne to najważniejsi partnerzy w realizacji zadań Związku OSP RP i Ochotniczych Straży Pożarnych. Decyzje determinowane możliwościami finansowymi gmin mają bezpośredni wpływ na kondycję OSP. To bardzo szerokie pole działania poczynając na bazie lokalowej, wyposażeniu w umundurowanie bojowe, specjalne, ochrony osobiste, sprzęcie

ratowniczo-gaśniczym kończąc na samochodach. To również ustawowe zobowiązanie do zapewnienia bieżącego funkcjonowania jednostek poprzez zapewnianie środków na paliwo, ubezpieczenia, badania lekarskie i wypłaty ekwiwalentów.

Samorządy gmin przy poparciu Związku OSP RP pozyskiwały znaczne środki finansowe pozabudżetowe w formie dotacji na zakup specjalistycznego sprzętu, umundurowania i samochodów pożarniczych. Duże słowa uznania i podziękowania należą się wójtom i burmistrzom za zaangażowanie w organizację eliminacji gminnych OTWP, konkursów plastycznych oraz współorganizowanie zawodów sportowo-pożarniczych na szczeblu gmin i powiatu. Włączają się w wiele inicjatyw organizowanych przez Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu

Dobrze układa się też współpraca z Prezydentem Miasta Radomia. Prezydent corocznie obejmuje patronatem i funduje nagrody w eliminacjach Powiatowych OTWP.

6.4. Współpraca z RDLP w Radomiu

Ochrona środowiska naturalnego człowieka, to problematyka bardzo bliska działalności Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu. Od lat współpraca z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Radomiu, jak i z poszczególnymi nadleśnictwami układa się bardzo dobrze. Współpraca ta, przejawia się głównie w działalności operacyjnej związanej z likwidacją powstałych pożarów, organizacją sił i środków do ich likwidacji, czy też współorganizowanie ćwiczeń, szkoleń i manewrów. Dobre wyniki osiągamy w działalności profilaktycznej przez wieloletnią organizację eliminacji powiatowych OTWP oraz wielu inicjatyw organizowanych przez Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu.

6.5. Współpraca z Komendą Wojewódzką Policji w Radomiu

Z komendą Wojewódzką Policji w Radomiu współpracujemy promując bezpieczeństwo ruchu drogowego w ramach akcji "Bezpieczna Rodzina!". KWP w Radomiu bierze udział podczas organizowanych przez Zarząd Oddziału Powiatowego w Radomiu inicjatywach. Podczas spotkań promowane są ważne aspekty ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.

6.6. Współpraca ze Stowarzyszeniem na rzecz osób niepełnosprawnych „Razem”

W ramach współpracy Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Radomiu ze Stowarzyszeniem na rzecz osób niepełnosprawnych „Razem”, druhowie biorą udział w akcji „Wielkanocne Anioły”, podczas której zbierane są dary rzeczowe paczki dla najbardziej potrzebujących rodzin z miasta Radom i gmin ościennych. Stowarzyszeniem na rzecz osób niepełnosprawnych „Razem” w ramach współpracy udostępnia salę Zarządowi Powiatowemu na coroczne spotkanie opłatkowe Zarządu.

6.7. Współpraca z Zespołem Szkół Zawodowych im. mjr. H. Dobrzańskiego Hubala

Współpraca Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Radomiu z Zespołem Szkół Zawodowych im. mjr. H. Dobrzańskiego Hubala rozpoczęło się dopiero pod koniec roku 2017. W ramach tej współpracy druhowie i druhowie oraz członkowie MDP przyłączyli się do akcji

"Paczka dla Bohatera", której koordynatorem jest Zespół Szkół Zawodowych im. mjr. H. Dobrzańskiego Hubala.

7. Rozwój OSP na terenie powiatu radomskiego oraz plan pracy na 2019 rok

Działalność statutowo-programowa Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu i jego jednostek organizacyjnych, jakimi są Zarządy Oddziałów Gminnych stanowi bardzo szeroki zakres działań o charakterze użyteczności publicznej. Kierunek Działań wyznacza nam Uchwała Programowa IV Zjazdu Powiatowego podjęta 26 listopada 2016 roku. Z pośród wielu zadań Zarząd Powiatowy Związku OSP RP w Radomiu wraz ze współpracującymi podmiotami, biorąc pod uwagę analizę potencjału OSP włączonych do KSRG, podejmuje na następne lata wdrożenie programu silnych jednostek poprzez:

- doposażenie istniejących OSP do obowiązującego normatywu, w tym ratownictwa specjalistycznego i medycznego,
- odmłodzenie oraz wymiana przestarzałego sprzętu,
- doszkolenie członków OSP do przyjętego standardu,
- włączenie kolejnych OSP do systemu wg. przyjętych planów, połączone ze spełnieniem standardów KG PSP,
- kontynuacja kampanii promującej czynne członkostwo w OSP celem zapewnienia optymalnych obsad osobowych OSP,
- poprawę bazy lokalowej OSP, w szczególności w zakresie całodobowej gotowości pojazdów,
- specjalizowanie i profilowanie działalności OSP z zakresu ochrony ludności,
- rozwój bazy szkoleniowej i optymalizacja systemu szkolenia poprzez dalszy rozwój e-learningowego systemu szkolenia.

Z uwagi na istotną rolę, jaką pełnią OSP w środowiskach lokalnych, w celu zapewnienia ich rozwoju, zachodzi potrzeba przyjęcia standardów. Kolejność zaspokajania potrzeb sprzętowo-szkoleniowych powinna następować w oparciu o priorytety operacyjne wynikające z aktualnych analiz zagrożeń zabezpieczenia operacyjnego poszczególnych gmin w tym m.in. ilości wyjazdów oraz z uwzględnieniem realizacji zadań o charakterze prewencyjnym. Mając na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa społeczności lokalnych należy uznać za zasadne wspieranie inicjatyw służących funkcjonowaniu każdej jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Szczególnego znaczenia nabiera utrzymanie w gminach Ochotniczych Straży Pożarnych, których misją jest działanie na rzecz bezpieczeństwa i ochrony ludności, w szczególności w zakresie ratownictwa rozumianego, jako działania w trybie niezwłocznym wobec powstałego nagłego zagrożenia dla życia, zdrowia, środowiska lub mienia. Wobec wniosków z analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego powiatu radomskiego zachodzi konieczność wdrażania przedsięwzięć służących równoważeniu gotowości operacyjnej istniejących OSP w KSRG w stosunku do dominujących zagrożeń oraz łączeniu przedsięwzięć planistycznych instytucji zobowiązanych do edukacji społeczności lokalnych na rzecz bezpieczeństwa, jak również działań mających na celu skracanie czasu przybycia na miejsce zdarzenia i optymalizowanie pomocy ratowniczej wobec poszkodowanych i zagrożonych ludzi.

Ochotnicze Straże Pożarne oprócz działalności operacyjnej, do której zostały powołane w swojej pracy statutowej dużą uwagę poświęcają działalności patriotycznej, historycznej i kulturowej. Pozytywne kreowanie wizerunku ochotniczego pożarnictwa wśród społeczeństwa odbywa się na różnych kierunkach, najczęściej jednak poprzez organizowanie imprez propagandowych, jubileuszowych i integracyjnych.

Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu, postawił sobie za cel:

- 1) Podnoszenie sprawności i zakresu działań ratowniczych ochotniczych straży pożarnych poprzez systematyczną poprawę ich wyposażenia i wyszkolenia.
- 2) Objąć stałą troską o zapewnienie niezbędnej ilości członków czynnych gwarantujących sprawne działanie jednostek operacyjno-technicznych oraz realizację zadań statutowych OSP.
- 3) Aktywne angażowanie się w kampanie społeczne.
- 4) Aktywną pracę z młodzieżą, utrzymanie istniejących drużyn pożarniczych i organizacja nowych, szczególnie w OSP zagrożonych ubytkiem członków czynnych ze względu na ich wiek. Kontynuowanie dotychczasowych form aktywizowania i naboru młodzieży do OSP. Obozy szkoleniowo-wypoczynkowe, OTWP „Młodzież Zapobiega Pożarom”, konkursy plastyczne, sport, działalność kulturalna i rozrywkowa oraz inne atrakcyjne działania.
- 5) Wspierania działań wychowawczych, kulturalnych, patriotycznych i tradycji ochotniczego pożarnictwa w powiecie radomskim. Pomoc w organizacji uroczystości patriotycznych, religijnych oraz strażackich, szczególnie upamiętniających historię najstarszych OSP, a także w opracowywaniu ich monografii.

Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu będzie utrzymywał współpracę ogniw Związku z władzami samorządowymi wszystkich szczebli i ich organami wykonawczymi w zakresie problematyki ochotniczego pożarnictwa.

W szczególności aktywną współpracę Zarządu, jego Prezydium będą utrzymywać z:

1. Komendą Miejską PSP w Radomiu,
2. Starostwem Powiatowym w Radomiu,
3. Samorządami z terenu Powiatu Radomskiego,
4. Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych,
5. Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
6. Urzędem Marszałkowskim,
7. Kuratorium Oświaty,
8. Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
9. Komendą Chorągwi ZHP,
10. Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa,
11. Regionalnymi środkami przekazu,
12. Współpraca z wieloma instytucjami i firmami lokalnymi w celu pozyskiwania środków na realizację przedsięwzięć statutowych,
13. Współpraca ze stowarzyszeniami z terenu powiatu radomskiego.

Poniżej został przedstawiony Kalendarz pracy i inicjatyw Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu na rok 2019.

Kalendarz pracy i inicjatyw Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu na rok 2019			
Data realizacji	Zadania	Miejsce realizacji	Odpowiedzialny
Styczeń			
	Zebrania sprawozdawcze	Remizy OSP	Zarządy Gminne ZOSP i Zarządy OSP
	Kampania „Czad – obudź czujność”	Powiat radomski	Jednostki OSP
Luty			
	Zebrania sprawozdawcze	Remizy OSP	Zarządy Gminne ZOSP i Zarządy OSP
	Odprawa operacyjna dla Komendantów Gminnych ZOSP RP, Prezesów i Naczelników OSP	Remiza OSP Gózd	KM PSP w Radomiu, Komisja ds. Operacyjnych i Szkoleniowych ZOSP RP w Radomiu, Zarząd Oddziału Gminnego w Goździe
	III Halowy Turniej w piłkę halową Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych powiatu radomskiego	Szkoła Podstawowa w Wolanowie	Komisja ds. Młodzieży, Działalności kulturalno-oświatowej i sportu ZOSP w Radomiu, Zarząd Gminny Wolanów
	Posiedzenie Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego	KM PSP w Radomiu	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Kampania „Czad – obudź czujność”	Powiat radomski	Zarządy Gminne ZOSP i Jednostki OSP
Marzec			
	Zebrania sprawozdawcze	Remizy OSP	Zarządy Gminne ZOSP i Zarządy OSP
	I Wyskakane Mistrzostwa MDP	Radom	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Eliminacje Powiatowe XLI Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pt.: „Młodzież Zapobiega Pożarom”	RDLP Jedlnia Letnisko	Komisja ds. Młodzieży, Działalności kulturalno-oświatowej i sportu ZOSP w Radomiu, KM PSP w Radomiu

	Eliminacje Powiatowe do Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego pt.: „Zapobiegamy Pożarom”	RDLP Jedlnia Letnisko	Komisja ds. Młodzieży, Działalności kulturalno-oświatowej i sportu ZOSP w Radomiu, KM PSP w Radomiu
	Akcja „Wielkanocne Anioły”	Powiat Radomski	Jednostki OSP
Kwiecień			
	Posiedzenie Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego	KM PSP w Radomiu	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Wyjazdowe Posiedzenie Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu	OSP Wierzbica	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu, Zarząd Oddziału Gminnego w Wierzbicy
Maj			
	Powiatowy Dzień Strażaka	Radom	Prezydium Zarządu/KM PSP
	Strażacka Zbiórka Krwi	Kowala	Zarząd Oddziału Gminnego w Kowali
	I Powiatowe Spotkanie Druhów-Seniorów	Dąbrówka Podłęzna	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu, Zarząd Oddziału Gminnego w Zakrzewie
Czerwiec			
	II Powiatowe Spotkanie Opiekunów i członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych	Iłża/Marcule	Komisja ds. Młodzieży, Działalności kulturalno-oświatowej i sportu ZOSP w Radomiu, Zarząd Oddziału Miejsko-Gminnego w Iłży
Lipiec			
	Akcja Letnia		
	Warsztaty z Ratownictwa Medycznego	Jedlnia Letnisko	Komisja ds. Operacyjnych i Szkoleniowych ZOSP RP w Radomiu, Zarząd Oddziału Gminnego w Jedlni Letnisko
	II Powiatowe Zawody w Wędkarstwie Sławkowym Strażaków z Powiatu Radomskiego	Kosów	OSP Radom

Sierpień			
	Powiatowy Przegląd Kronik oraz Spotkanie kronikarzy i kandydatów na kronikarzy Ochotniczych Straży Pożarnych powiatu radomskiego	Jedlińsk	Komisja ds. Tradycji i Historii, Zarząd Oddziału Gminnego w Jedlińsku
	Pielgrzymka służb mundurowych do Częstochowy		Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	I Powiatowy Turniej Drużyn OSP w piłkę nożną	Skaryszew	Komisja ds. Młodzieży, Działalności kulturalno-oświatowej i sportu ZOSP w Radomiu, Zarząd Oddziału Miejsko Gminnego w Skaryszewie
Wrzesień			
	II Powiatowy Konkurs Fotograficzny w ramach Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego "Nasza Straż Pożarna"	Radom	Komisja ds. Młodzieży, Działalności kulturalno-oświatowej i sportu ZOSP w Radomiu
	Posiedzenie Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego	KM PSP Radom	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Posiedzenie Prezydium Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu	KM PSP w Radomiu	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Powiatowe Ćwiczenia Jednostek OSP z powiatu radomskiego	Jastrzębia	KM PSP w Radomiu, Komisja ds. Operacyjnych i Szkoleniowych ZOSP RP w Radomiu, Zarząd Oddziału Gminnego w Jastrzębi
	IV Powiatowe Zawody Sportowo Pożarnicze Drużyn OSP i MDP powiatu radomskiego	Pionki	Komisja ds. Operacyjnych i Szkoleniowych ZOSP RP w Radomiu, Zarząd Oddziału Miejsko-Gminnego w Pionkach
Październik			
	Powiatowe seminarium dla działaczy Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu radomskiego	Starostwo Powiatowe w Radomiu	Komisja ds. Działalności Finansowej i Organizacyjnej oraz Spraw Statutowych i Współpracy z Samorządami
	Gala podsumowująca konkurs Strażak Roku 2019, OSP Roku 2019	Sala koncertowa Szkoły Muzycznej w Radomiu	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu

	Posiedzenie Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu	JRG nr 2 w Radomiu	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
Listopad			
	Wydanie monografii pt.: „Strażacy Świętego Floriana Powiatu Radomskiego”	Radom	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Obchody Święta Odzyskania Niepodległości	Powiat Radomski	Zarządy Gminne ZOSP i Zarządy OSP
Grudzień			
	Posiedzenie Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego (przed Posiedzeniem Zarządu), Posiedzenie Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Radomiu	Radom	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Spotkanie opłatkowe	Radom	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu
	Kampania „Czad – obudź czujność”	Powiat Radomski	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu Jednostki OSP
	Akcja „Paczka dla Bohatera”	Powiat Radomski	Prezydium Zarządu Oddziału Powiatowego w Radomiu Jednostki OSP

SPIS TABEL

Tabela 1. Szkolenia dla strażaków ratowników OSP w 2018 roku.....	6
Tabela 2. Liczba zdarzeń w 2018 r. w rozbiciu na miasto Radom i powiat radomski.....	7
Tabela 3. Wyniki eliminacji Powiatowych XLI Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”.....	12
Tabela 4. Wyniki Konkursu Plastycznego „Zapobiegamy Pożarom”.....	13

SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1 Szkolenie podstawowe przeprowadzone na JRG nr 1 w Radomiu	5
Fot. 2 Egzamin ze szkolenia technicznego	5
Fot. 3 Szkolenie KPP	5
Fot. 4 Halowy Turniej Piłki Nożnej Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.....	8
Fot. 5 Zawody w Wędkarstwie Spławikowym	9
Fot. 6 IV Zawody Strażaków OSP w Ratownictwie Medycznym	9
Fot. 7 Podsumowanie I Konkursu Fotograficznego „Nasza Straż”	11
Fot. 8 Eliminacje Powiatowe XLI Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”	11
Fot. 9 Dh Szymon Marczak podczas części praktycznej	14
Fot. 10 Młodzież podczas warsztatów w ramach I Powiatowego Spotkania Opiekunów i członków MDP	14
Fot. 11 Druhowie podczas Obchodów 100 rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę	16
Fot. 12 Uroczystość włączenia OSP w Słupicy do KSRG.....	17
Fot. 13 VIII Powiatowy Konkurs Kronik Opracowań i Relacji „Z Dziejów OSP” w Dąbrowce Podlężnej.....	18
Fot. 14 Podsumowanie akcji „Paczka dla Bohatera”	20